LIMPOPO
PROVINCIAL GOVERNMENT
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DEPARTMENT OF
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

REKENINGKUNDE

GRAAD 12

VRAESTEL 1

SEPTEMBER 2020

MEMORANDUM

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders vermeld in die merkriglyn, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in memo vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metode punt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding in die publiek nie omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag, nie negatief wees nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees of per memo.
11. In bewerkings, moet nie punte toeken nie vir bewerking as teller en noemer omgeruil is – hierdie is ook van toepassing op verhoudings.
12. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n ☒.
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf..
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie merkriglyn bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1 OUDITVERSLAG, FINANSIëLE STATE EN NOTAS

1.1 OUDITVERSLAG

1.1.1	Weerhouding van mening ✓
1.1.2	Ongekwalifiseerde Verslag ✓
1.1.3	Gekwalifiseerde Verslag ✓

3

1.2 INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEëINDIG 29 FEBRUARIE 2020

1.2.1

Omset (**3 889 960** – 1 260✓)		✓ 3 888 700	
Koste van verkope (2 549 950 – 1 050✓)		✓ (2 548 900)	
Bruto Wins	KvV moet afgetrek word	☑ 1 339 800	5
Ander Bedryfsinkomste	bewerking	☑ 1 343 750	
Skoonmaak-inkomste (1 215 000 – 1 000✓ + 3 550✓)		☑ 1 217 550	
Huurinkomste (115 600 + 10 600)		✓✓126 200	
Bruto Bedryfsinkomste	bewerking	☑ 2 683 550	7
Bedryfsuitgawes	Bruto Bedr Ink – Bruto Bedr wins	☑ 1 934 350	
Skoonmaak-uitgawes	Balanserende bedrag	☑ 381 200	
Ouditfooie		**20 000**	
Salarisse en lone		**318 200**	
Direkteursfooie (990 000 + 45 000 ✓✓)	een deel korrek	☑ 1 035 000	
Telefoon (46 200 + 4 400)		✓✓50 600	
Bankkoste (21 400 + 450)		✓✓ 21 850	
Verlies met verkoop van bate (6 000 + 8 000 ✓✓)		☑ 14 000	
Waardevermindering (44 000 – 8 000 ✓✓ + 4 400✓✓)		☑ 40 400	
Handelsvoorraadtekort (8 700 ✓ – 600✓)		☑ 8 100	
Donasies	(sien bedrag afgetrek van Direkteursfooie)	☑ 45 000	21
Bruto Bedryfswins	Wins voor Rente Uitg – Rente Ink	☑ 749 200	
Rente Inkomste		**17 800**	
Wins voor Rente Uitgawe	NWVB + Rente Uitg	☑ 767 000	
Rente Uitgawe		✓ (110 000)	
Netto wins voor Belasting	NWNB + Ink bel	☑ 657 000	
Inkomstebelasting		**(197 100)**	
Netto wins na Belasting	197 100 x 70/30 of NWVB – Bel	✓✓ 459 900	6

–F vir vreemde items (max 2)
–P vir verkeerd geplaasde items (max 2)

39

1.2.2

BEHOUE INKOMSTE	
Saldo aan die begin	**240 000**
Netto wins na Belasting Oordrag vanaf Ink Staat	☑ 459 900
Terugkoop van aandele (15 000 x R4,00) een deel korrek Ignoreer hakies	✓☑ (60 000)
Gewone aandele dividende Ignoreer hakies	☑* (206 000)
Interim	**86 000**
Finaal (200 000 x 0,60) een deel korrek	✓☑ 120 000
Saldo aan die einde Ignoreer hakies en kontroleer bewerking Aandele teruggekoop en aandele dividende moet afgetrek wees	☑* 433 900

7

1.2.3

EKWITEIT EN AANSPREEKLIKHEDE	
Gewone aandeelhouersbelang	☑ 3 633 900
Gewone aandelekapitaal	**3 200 000**
Behoue Inkomste	☑ 433 900
Nie-bedryfslaste	176 800
Lening 248 800 ✓✓ (320 800 + 110 000 – 182 000) – 72 000✓✓	☑176 800
Bedryfslaste	☑* 269 850
Handelskrediteure (45 800 + 4 400 ✓ tel + 10 650 ☑) Skoon Ink	☑ 60 850
SAID: Inkomstebelasting (197 100 – 180 100)	✓✓ 17 000
Aandeelhouers vir dividende oordrag van Beh Ink	☑ 120 000
Korttermyngedeelte van lening sien Lening	☑ 72 000
TOTALE EKWITEIT EN AANSPREEKLIKHEDE	☑* 4 080 550

TOTALE PUNTE

16

65

VRAAG 2 VASTE BATES, KONTANTVLOEISTAAT EN FINANSIëLE AANWYSERS

2.1 MALANGE VERVOER

VASTE BATE NOTA OP 29 FEBRUARIE 2020

	Voertuie
Drawaarde 01/03/19	☑ 260 000
Kosprys	✓ 680 000
Opgehoopte waardevermindering	✓ (420 000)
Bewegings	
Toevoegings teen kosprys	☑✓ 320 000
Verkope teen drawaarde	✓✓✓ (26 500)
Waardevermindering	✓✓✓☑ (150 000)
Drawaarde 29/02/20	☑ 403 500
Kosprys (680 000 – 180 000 + 320 000)	✓☑* 820 000
Opgehoopte waardevermindering (420 000 + 18 000 – 153 500 + 100 000 + 32 000)	✓☑* (416 500)

17

Voertuie:
Verkoop: 180 000 x 20% x $^{6}/_{12}$ = 18 000 een punt
Vorige Opg WV + 135 500 een punt
Totale Opg WV 153 500

Kosprys 180 000 een punt **– Opg WV 153 500** twee punte bo
= Drawaarde R26 500

Nuut: Drawaarde verkoopte voertuig 26 500 deelpunt + 293 500 geleen een punt
= R320 000

Waardevermindering:
Oud: **(**680 000 – 180 000) x 20% = 100 000 twee punte
Verkoop: sien bo = 18 000 een deelpunt
Nuut: 320 000 x 20% x $^{6}/_{12}$ = 32 000 een punt, een deelpunt(een deel korrek)

150 000

2.2 SOPHY VERSKAFFERS BEPERK

2.2.1 **Bereken of voltooi die volgende vir die Kontantvloeistaat op 30 Junie 2020:** **30**

(a) Dividende betaal:

201 600 ✓ + 144 000 ✓

= 345 600 ☑ een deel korrek

Of: gebruik 'n T-rekening

	3

(b)

Kontantvloei uit Finansieringsaktiwiteite	☑* 998 800
Opbrengs met aandele uitgereik	✓ 520 000
Terugkoop van aandele (588 000 ✓ + 319 200✓)	☑* (907 200)
Verhoging in lening (1 946 000 – 560 000)	✓✓1 386 000

*een deel korrek

	7

2.2.2 **Bereken die volgende:**

(a) Belasting betaal gedurende die jaar:

'n Berekening of 'n T-rekening kan gebruik word – aanvaar enige formaat

SAID			
Bank	☑1 058 000**	Saldo	✓R196 400
		Incomstebel.	✓R442 800
		Saldo	✓R418 800
			1 058 000

een punt een punt een punt

OF: 196 400 + 442 800 + 418 800 = 1 058 000

een deelpunt, een deel korrek
Aanvaar teenoorgestelde tekens

	4

(b) Netto Batewaarde per Aandeel (NBW) op 30 Junie 2020

3 214 000 ✓ x 100
1 104 000 ✓

= 291,12 c ☑ Een deel korrek, moet in sent wees, aanvaar 219c

3

(c) Skuld/Ekwiteitsverhouding op 30 Junie 2020

1 946 000 ✓ : 3 214 000 ✓

0,61 : 1 ☑

3

(d) % opbrengs op totale kapitaal aangewend op 30 Junie 2020

1 325 100 (twee punte)

1 033 200 ✓ + 291 900 ✓ x 100
½ ✓ (3 214 000 ✓ + 1 946 000✓ + 3 587 200✓ + 560 000✓)

= 1 325 100 (twee punte)
4 653 600 (vyf punte)

= 28,47% ☑ een deel korrek, moet % wees, aanvaar 28,5% of 28%

8

TOTALE PUNTE
45

VRAAG 3 INTERPRETASIE VAN FINANSIëLE INLIGTING

3.1 **Lewer kommentaar op die likiditeit van die twee maatskappye en verduidelik watter maatskappy die bedryfskapitaal meer effektief bestuur.**

Bedryfskapitaalverhouding en syfer vir beide maatskappye ✓ ✓
Vuurproefverhouding en syfer vir beide maatskappye ✓ ✓
Besluit ✓ en rede ✓

- Florida se bedryfsverhouding is 1,5 : 1 en Texas se bedryfsverhouding is 2,1 : 1
- Florida se vuurproefverhouding is 0,6 : 1 en Texas se vuurproefverhouding is 1,1 : 1

Texas ✓ bestuur die bedryfskapitaal meer effektief want hulle sal in staat wees om hulle bedryfslaste kan dek met hulle bedryfsbates beskikbaar ✓

	6

3.2 **Lewer kommentaar op die mate van risiko en hefboomfinansiering van beide maatskappye. Verduidelik hoe hierdie jou keuse van maatskappy sal beïnvloed.**

Skuld/Ekwiteit vir beide maatskappye ✓ ✓
OOTKA vir beide maatskappye ✓ ✓
Keuse ✓ en rede ✓

Florida se Skuld/Ekwiteitsverhouding is 0,3 : 1 en Texas se Skuld/Ekwiteitsverhouding is 0,8 : 1
Florida se OOTKA is 15,5% (of OOTKA van 15,5% is groter as die rente op lening van 14%) en Texas se OOTKA is 11,8% (of OOTKA van 11,8% is laer as die rente op lening van 14%).

Florida se risiko is laer en daar is 'n positiewe hefboom (OOTKA is groter as rentekoers).

	6

3.3 **Oorweeg die Opbrengs, Verdienste en Dividende van die twee maatskappye.**

(a) **Verduidelik of Gilbert tevrede moet wees met die opbrengs op sy belegging in beide maatskappye of nie. Voorsien finansiële aanwysers/syfers om jou antwoord te staaf.**

OOAHB syfers vir beide maatskappye ✓
Vergelyking met alternatiewe beleggings ✓
Verduideliking ✓✓ Deelpunte vir onvolledige of onduidelike antwoord

OOAHB van Florida is 16% (was 14%) en Texas is 28% (was 24%).
Beide verhoudings is meer as alternatiewe beleggings van ongeveer 7%
Beide verhoudings het vanaf die vorige jaar verbeter.

	4

(b) Bereken die dividend-uitbetalingsbeleid van beide maatskappye. Dui aan watter maatskappy die beter beleid toegepas het en die moontlik rede vir daardie besluit. Voorsien syfers en berekeninge om jou antwoord te staaf.

Florida:
Uitbetalingskoers is 81% ✓✓ ($^{100}/_{124}$ x 100%)(aanvaar 80,6%)(of vergelyk 100 vs. 124)

Texas:
Uitbetalingskoers is 52% ✓✓ ($^{75}/_{143}$ x 100%)(aanvaar 52,4%)(of vergelyk 75 vs.143)

Moet nie 124 vs 143 of 100 vs 75 aanvaar nie
Geen deelpunte

Keuse ✓ met rede ✓ :

Florida: Hulle betaal meer as Texas uit, hulle wil hul aandeelhouers tevrede hou

OF

Texas: Hulle behou fondse vir toekomstige groei en verbetering

6

3.4 (a) Verwys na INLIGTING B en C. Dui aan hoeveel aandele Gilbert in elke maatskappy moet aankoop om die persentasie aandeelhouding te handhaaf wat hy aan die begin van die jaar gehad het.

Florida:

Hy het gehad 214 200 aandele = 51% ✓
Totale aandele einde van die jaar: 420 000 + 117 000 = 537 000 aandele ✓
Om % te handhaaf benodig hy: 537 000 x 51% = 273 870 aandele ✓
Hy het tans 214 200 aandele, so hy moet 'n **addisionele 59 670 aandele** aankoop. ✓

Texas:

Hy het gehad 84 000 aandele = 60% ✓
Totale aandele einde van die jaar = 140 000 + 70 000 – 35 000
= 175 000 aandele ✓
Om % te handhaaf benodig hy: 175 000 x 60% =105 000 aandele ✓
Hy het tans 84 000 aandele, so hy moet 'n **addisionele 21 000 aandele** aankoop ✓

8

(b) Bereken die bedrag wat Gilbert gaan spandeer om sy persentasie aandeelhouding in elke maatskappy te handhaaf. Verskaf 'n rede hoekom Gilbert hierdie bedrag sal betaal.

Florida:
59 670 aandele ☑ x R 8,00 ✓ = R477 360
Sien (a))

Texas:
21 000 aandele ☑ x R16,00 ✓ = R336 000
Sien (a)

R813 360 ☑ een deel korrek

Rede:

Om steeds die **meerderheids-aandeelhouer** te wees ✓

6

(c) Lewer kommentaar op die prys wat Gilbert per aandeel betaal het vir hierdie aandele in beide maatskappye en voorsien syfers om jou antwoord te staaf.

Moet Markprys met NBW vergelyk: meer/minder as ✓ ✓
Beide syfers vir elke maatskappye ✓ ✓

Florida:
Markprys van R8,00 meer as NBW van R7,20 (of met 80c)

Texas:
Markprys van R16,00 is laer as NBW van R17,50

4

TOTALE PUNTE
40

TOTAAL: 150 punte

Kopiereg voorbehou